

Spis treści

Rozdział I

RYS HISTORYCZNY USTROJU PAŃSTWA RZYMSKIEGO

Okres królewski

§ 1. Data założenia i etapy rozwojowe Rzymu	11
§ 2. Ustrój państwa	11
§ 3. Stosunki społeczne	12

Okres republiki

§ 4. Ustrój państwa	13
§ 5. Stosunki społeczne	14

Okres pryncypatu

§ 6. Założenia ustrojowe	16
§ 7. Stosunki społeczne	18

Okres dominatu

§ 8. Założenia ustrojowe i ideologiczne	19
§ 9. Stosunki społeczne	20

Rozdział II

OKREŚLENIE I ŹRÓDŁA PRAWA RZYMSKIEGO

Rzymskie ujęcia prawa

§ 10. Próby definicji	22
§ 11. Zasady prawa	22

Podziały prawa

§ 12. Prawo publiczne i prawo prywatne	23
§ 13. <i>Ius civile</i>	23
§ 14. <i>Ius honorarium (praetorium i aedilicium)</i>	24
§ 15. <i>Ius gentium</i>	25
§ 16. <i>Personae, res, actiones</i>	25

Rodzaje źródeł prawa i etapy ich rozwoju

§ 17. Źródła tworzenia i poznania prawa	26
§ 18. Okresy rozwoju prawa rzymskiego	27

Źródła prawa w okresie archaicznym

§ 19. Prawo zwyczajowe	27
§ 20. Ustawy zgromadzeń ludowych i plebiscyty	28
§ 21. Ustawa XII tablic	29
§ 22. Jurysprudencja	30

Źródła prawa w okresie przedklasycznym

§ 23. Edykt pretorski	31
§ 24. Ustawodawstwo ludowe i plebiscyty	32
§ 25. Świecka nauka prawa	32

Źródła prawa w okresie klasycznym

§ 26. Schyłkowa działalność zgromadzeń ludowych	33
§ 27. Ostateczna redakcja edyktu pretorskiego	34
§ 28. Uchwały senatu	34
§ 29. Rozporządzenia cesarskie	34

§ 30. Działalność jurysprudencji	36
Źródła prawa w okresie poklasycznym	
§ 31. <i>Leges i ius</i>	39
§ 32. Zbiory prawa cesarskiego	39
§ 33. Redukcje prawa jurystów	40
§ 34. Prawo wulgarne	41
Ustawodawstwo justyniańskie i prawo bizantyńskie	
§ 35. Udział szkół prawniczych	43
§ 36. „Digesta”	44
§ 37. „Instytucje”	44
§ 38. „Kodeks”	45
§ 39. Nowele	46
§ 40. Rzymskie prawo bizantyńskie	46
Prawo rzymskie w Europie Zachodniej	
§ 41. <i>Leges Romanae barbarorum</i>	48
§ 42. Działalność szkół prawniczych	48
§ 43. Recepcja prawa rzymskiego	49
Rola prawa rzymskiego w kształtowaniu polskiego prawnika	
§ 44. Wprowadzenie do prawa cywilnego	51
§ 45. Wartość dla prawnika zawodowego	52
Rozdział III	
RZYMSKIE POSTĘPOWANIE SĄDOWE W SPRAWACH CYWILNYCH	
Sposoby ochrony praw prywatnych	
§ 46. Proces i jego rodzaje	54
§ 47. Nieprocesowa ochrona praw prywatnych	55
Założenia organizacyjne procesu cywilnego	
§ 48. Skarga i organy sądowe	57
§ 49. Wymogi stawiane stronom procesowym	59
Proces legisakcyjny	
§ 50. Postępowanie służące do rozpoznania sporu	60
§ 51. Sposób prowadzenia egzekucji	61
Proces formułkowy	
§ 52. Stadium postępowania przed magistraturą (<i>in iure</i>)	62
§ 53. Stadium postępowania przed sędzią prywatnym (<i>apud iudicem</i>)	64
§ 54. Postępowanie egzekucyjne	66
§ 55. Formułka procesowa i jej części	67
§ 56. Pojęcie i system „skarg”	69
Proces kognicyjny	
§ 57. Ogólna charakterystyka procesu	72
§ 58. Postępowanie rozpoznawcze	73
§ 59. Postępowanie wykonawcze	75
Rozdział IV	
RZYMSKIE PRAWO OSOBOWE	
Zdolność prawna osób fizycznych	
§ 60. Pojęcie i granice czasowe „zdolności prawnej”	77
§ 61. Różnicowanie i przeobrażenia zdolności prawnej	78
<i>Status libertatis</i>	
§ 62. Rodzaje osób ze względu na stan wolności. Sytuacja prawna niewolników	79
§ 63. Powstanie niewoli	83
§ 64. Zakończenie stanu niewoli	84
§ 65. Sytuacja prawna wyzwolenców	85
§ 66. Osoby półwolne	87

Status civitatis

§ 67. Rodzaje osób ze względu na obywatelstwo. Sytuacja prawna obywateli rzymskich . . .	88
§ 68. Nabycie i utrata obywatelstwa rzymskiego	89
§ 69. Latynowie	90
§ 70. Cudzoziemcy (<i>peregrini</i>)	91

Status familiae

§ 71. Pokrewieństwo agnacyjne jako podstawa rodziny rzymskiej	91
§ 72. Rodzaje i sytuacja majątkowa osób w rodzinie agnacyjnej	92

Osoby prawne

§ 73. Współczesna konstrukcja osoby prawnej	93
§ 74. Osoby prawne rzymskiego prawa prywatnego	94

Zdolność do czynności prawnych

§ 75. Pojęcie „zdolności do czynności prawnych” i rodzaje ograniczeń	95
§ 76. Ograniczenia zdolności do czynności prawnych z uwagi na wiek	96
§ 77. Ograniczenia zdolności do czynności prawnych ze względu na płeć	98
§ 78. Ograniczenie zdolności do czynności prawnych z uwagi na chorobę psychiczną	99
§ 79. Ograniczenie zdolności do czynności prawnych ze względu na marnotrawstwo	99

Czynności prawne

§ 80. Określenie i podziały „czynności prawnych”	99
§ 81. Wady oświadczenia woli	102
§ 82. Bezwzględna i względna nieważność czynności prawnej	105
§ 83. Nabycie prawa jako skutek czynności prawnej	106
§ 84. Składniki treści czynności prawnej	107
§ 85. Zastępstwo	109

Rozdział V

RZYMSKIE PRAWO RODZINNE

Prawo małżeńskie

§ 86. Istota małżeństwa i nabycie władzy nad żoną	111
§ 87. Wymogi ważności małżeństwa	114
§ 88. Przeszkody małżeńskie	115
§ 89. Osobowe skutki małżeństwa	116
§ 90. Stosunki majątkowe między małżonkami	117
§ 91. Posag	119
§ 92. Rozwiązanie małżeństwa	120
§ 93. Konkubinat	122

Władza ojcowska

§ 94. Powstanie i wygaśnięcie władzy ojcowskiej	123
§ 95. Treść władzy ojcowskiej	126

Opieka i kuratela

§ 96. Opieka	128
§ 97. Kuratela	131

Rozdział VI

RZYMSKIE PRAWO SPADKOWE

Cechy dziedziczenia cywilnego i pretorskiego

§ 98. Dziedziczenie według prawa cywilnego	133
§ 99. Dziedziczenie według prawa pretorskiego	134

Dziedziczenie testamentowe

§ 100. Pojęcie „testamentu” i zdolność testowania	135
§ 101. Formy testamentu	137
§ 102. Podstawienie dziedzica i jego rodzaje	138
§ 103. Nieważność testamentu	140

Dziedziczenie beztestamentowe

§ 104. Dziedziczenie beztestamentowe według prawa cywilnego	140
---	-----

§ 105. Pretorskie dziedziczenie beztestamentowe	141
§ 106. Dziedziczenie beztestamentowe wedle prawa justyniańskiego	142
Dziedziczenie przeciwtestamentowe	
§ 107. Formalne dziedziczenie przeciwtestamentowe	143
§ 108. Materialne dziedziczenie przeciwtestamentowe	144
Nabycie spadku i stanowisko prawne spadkobiercy	
§ 109. Nabycie spadku	145
§ 110. „Spadek leżący” i transmisja powołania	147
§ 111. Mnogość spadkobierców	147
§ 112. Odpowiedzialność za długi spadkowe	149
§ 113. Ochrona prawa do spadku	149
§ 114. Zapisy (legaty i fideikomisy)	150
§ 115. <i>Mortis causa capio</i>	152

Rozdział VII

RZYMSKIE PRAWO RZECZOWE

Rzeczy i ich rodzaje	
§ 116. Pojęcie „rzeczy”	153
§ 117. Rodzaje rzeczy	154
Posiadanie	
§ 118. Pojęcie i znaczenie prawne „posiadania”; dzierżenie	156
§ 119. Rodzaje posiadania	157
§ 120. Nabycie i utrata posiadania	158
§ 121. Ochrona posiadania	160
Własność	
§ 122. Pojęcie i miejsce „własności” wśród praw rzeczowych	162
§ 123. Formy prawa własności; współwłasność	164
§ 124. Nabycie prawa własności; uwagi ogólne	165
§ 125. Mancypacja (<i>mancipatio</i>)	166
§ 126. <i>In iure cessio</i>	166
§ 127. Tradycja (<i>traditio</i>)	167
§ 128. Zawłaszczenie	168
§ 129. Znalezienie skarbu	168
§ 130. Połączenie (akcesja)	169
§ 131. Przetworzenie (specyfikacja)	170
§ 132. Nabycie pożytków	171
§ 133. Zasiedzenie	171
§ 134. Ochrona własności	172
Ograniczone prawa rzeczowe	
§ 135. Służebności (serwituty); pojęcie, typy i zasady	175
§ 136. Służebności gruntowe i osobiste	176
§ 137. Powstanie, zgaśnięcie i ochrona służebności	178
§ 138. Prawo zastawu; pojęcie i rodzaje	179
§ 139. Powstanie i przedmiot zastawu	180
§ 140. Treść prawa zastawu	181
§ 141. Kilka zastawów na jednej rzeczy	182
§ 142. Ochrona i zgaśnięcie prawa zastawu	183
§ 143. Emfiteuza	183
§ 144. <i>Superficies</i>	184

Rozdział VIII

ZOBOWIĄZANIA WEDŁUG PRAWA RZYMSKIEGO

Część ogólna	
§ 145. Pojęcie „zobowiązania”	186
§ 146. Rys historyczny i źródła zobowiązań	187